

Til:	Programrådet i sosiologi
Fra:	Undervisningsleder for sosiologi
Sakstype:	Vedtaks sak/Diskusjonssak
Møtedato:	02.12.2020
Notatdato:	23.11.2020
Saksbehandler:	Sara Fanny Maria Kvamme-Vik

Sak 2 (45/20): Opprettelse av nytt obligatorisk innføringsemne i sosiologi på 1000-nivå, og 2 nye teoriemner på 1000-og 2000-nivå

Bakgrunn

I forbindelsen med endring av anbefalt studieløp av bachelorprogrammet og 90-gruppen (90-SOS) i sosiologi, legges SOS1000, SOS1001 ned høsten 2021. I tillegg legges også ned SOS1003 og SOS1003S(saksnr.22/20). Som vedtatt av programrådet 03.06.2020 vil det opprettes et nytt innføringsemne i sosiologi (10sp). Emnet vil være obligatorisk for bachelor-og årsenhet, og vil legges inn i studentenes studieløp i 1. semester. Det vil også opprettes to nye teoriemner (2x10 sp).

Notat

Vi må i dette møtet opprette de tre nye emnene i BA-strukturen. Dette for at fakultetet skal kunne godkjenne endret studiestruktur. Omtale av emnet og læringsmål nedenfor er ikke endelig, men vil justeres på til de ordinære pensummøter i programrådet før kursene går første gang. Dvs. at SOS1002 vil justeres og få pensum senest våren 2021, SOS1100 senest høsten 2021, og SOS2000 senest våren 2022.

Det er verd å merke seg at SOS2001 (moderne sosialteori) vil fortsette som et mer cutting-edge spesialiseringkurs, men som bør være i forlengelsen av disse tre kursene.

I tillegg til å vedta opprettelsen av emnene er dette en god anledning til å diskutere disse utkastene som så blir tilbakemeldinger til det videre arbeidet til de emneansvarlige.

Dette punktet i saklisten er slik sett både en vedtakssak og en diskusjonssak.

Innføringsemnet

Innføringsemnet er ment å være en erstatning for SOS1000 og SOS1001, med oppstart fra høsten 2021. Siste eksamen i nåværende emner tilbys høsten 2021 for studenter som har vært oppmeldt tidligere.

SOS1001 (10sp) tilbys til en sammensatt gruppe. SOS1001 er først og fremst obligatorisk i fordypningene i HFB-KDL (tverrfaglige kjønnsstudier med fordypningen 80-SOS-KFL), SVB-KULKOM (kultur og kommunikasjon med fordypning i sosiologi) og SVB-OADM (offentlig administrasjon og ledelse med fordypning i sosiologi). I tillegg er SOS1001 obligatorisk for alle med 40-gruppe i sosiologi (40-SOS2). Emnet tar også opp studenter hvert år som har emnet valgt som fritt emne.

Det nye innføringsemnet i sosiologi (10sp) skal erstatte SOS1001 i nevnte fordypninger. Dette gjør at emnet vil ha en opptaksramme på ca. 275 studenter.

Emnet vil ha en undervisningsramme på 12 forelesninger og 8 seminarganger.

Emnet tilbys på norsk.

Eksamensform: ikke bestemt.

SOS1004– Innføring i sosiologi

Emnet gir en innføring i sentrale sosiologiske spørsmål, begreper og tilnærminger. Sosiologer analyserer samspillet mellom individ og samfunn for å forklare hvordan samfunnet er bygget opp og fungerer. Et overordnet mål for faget er å forstå hvordan sosial orden opprettholdes samtidig som konflikt og endring kontinuerlig finner sted – i alt fra hverdags- og arbeidsliv til nasjonale og globale kontekster.

Undervisningen kombinerer innføring i faghistorie, kjernebegreper og teoretiske perspektiver med utstrakt bruk av konkrete eksempler. Denne kombinasjonen gir studentene innsikt i hvordan sosiologiske begreper og perspektiver anvendes og utvikles gjennom empiriske studier og forståelse av sosiale fenomener.

Det legges vekt på sosiologifagets praktiske relevans og sammenhenger mellom endringer i faget og dagsaktuelle samfunnsmessige utfordringer. Endelig gir emnet også en innføring i metodiske tilnærminger og forskningsdesign gjennom diskusjon av empiriske studier, med fokus på å utvikle studentenes forståelse for sammenhengen mellom hvilke sider av samfunnet som avdekkes med bruk av ulike typer data.

Hva lærer du?

- overblikk over sentrale sosiologiske perspektiver, begreper og teorier
- kjennskap til hvordan sosiologiske tilnærminger anvendes i empiriske studier
- kjennskap til hovedtrekk i sosiologiens faghistorie
- kjennskap til de viktigste samfunnsvitenskapelige metoder og forskningsdesign og deres viktigste styrker og svakheter
- å analysere konkrete sosiale fenomener og dagsaktuelle hendelser med utgangspunkt i sosiologiske begreper og perspektiver
- å skrive enkle akademisk tekster der ulike perspektiver drøftes opp mot hverandre

Vedtaksforslag

Det foreslås at SOS1001 fjernes som obligatorisk emne fra 40-gruppen i sosiologi i forbindelse med nedleggelsen av emnet, grunnet studenter som har emnet i 40-gruppen.

Programrådet vedtar opprettelsen av SOS1002 med oppstart høsten 2021.

Teoriemnene

Dette emnet er ment å delvis erstatte SOS1003S og SOS1003, sammen med et annet teorikurs på 2000-nivå med oppstart fra høsten 2021. Siste eksamen i nåværende emner tilbys våren 2021 for studenter som har vært oppmeldt tidligere.

Emnene skal være en del av det nye studieløpet for våre programstudenter, og vil være obligatorisk i 2. semester for både bachelorprogrammet og årsenhet (SOS1100 – Sosiologisk teori), og 3. semester for programstudentene på bachelorprogrammet i sosiologi (SOS2000 – Sosiologisk teoretisering).

SOS1003 og SOS1003S er obligatorisk i fordypningene HFB-KFL (tverrfaglige kjønnsstudier med fordypningen 80-SOS-KFL), SVB-KULKOM (kultur og kommunikasjon med fordypning i sosiologi) og SVB-OADM (offentlig administrasjon og ledelse med fordypning i sosiologi). I tillegg er SOS1003 anbefalt i fordypningen i sosiologi for lektorstudentene (UVM5-LEP) fra og med våren 2021. Berørte

studieprogram har blitt varslet om endringene og blir tilbud muligheten å vurdere hvilke emner de ønsker skal inngå i sine fordypninger, også blant disse ett av de nye teoriemnene (SOS1100). For å gjøre vurderingen må de ha ytterligere informasjon om læringsmål og beskrivelse av emnene.

Emnet vil ha en undervisningsramme på 11x2 forelesninger.

Emnet tilbys på norsk.

Eksamensform: ikke bestemt.

SOS1100 – Sosiologisk teori

Kurset gir en bred innføring i sosiologiske teorier og perspektiver. Du blir kjent med de viktigste sosiologiske ideene om hva som kjennetegner dagens samfunn og utviklingstrekk. Kurset presenterer også viktigste perspektivene i sosiologi, det vil si, ulike forståelser av hva sosialt liv er og hvordan det bør forstås og studeres.

Kurset tar opp sosiologiens klassiske spørsmål – om det moderne, kapitalisme, arbeidsdeling, rasjonalisering – fram til «nyere» spørsmål om ulikhet, rase og kolonialisme, likestilling, globalisering og forbrukersamfunn. Gjennom dette blir en kjent med de viktigste teoretiske tendensene i faget: marxisme, fortolkende perspektiver, positivisme, funksjonalisme, mikrointeraksjonisme, etnometodologi, bytteteori og rasjonell aktørteori, feministisk teori, strukturalisme og poststrukturalisme, struktur-aktør-integrasjon, queer teori og aktør-nettverkteori. Gjennom dette blir du kjent med et bredt spekter av sosiologiske teorier og perspektiver. Dette vil gjøre deg i stand til å kunne forstå en rekke ulike sosiale fenomener, men også å betrakte «de samme» fenomenene på ulike måter.

Hva lærer du?

Etter endt kurs skal du:

- kjenne de mest sentrale teoriene om moderne samfunn, herunder forstå forskjeller og likheter mellom disse
- kjenne de mest sentrale sosiologiske perspektivene, herunder forstå forskjeller og likheter mellom disse

Forkunnskaper

Anbefalte forkunnskaper: SOS1004

SOS2000 – Sosiologisk teoretisering

Kurset vektlegger hvordan sosiologisk teori anvendes i forskjellige empiriske og metodologiske kontekster. Det undersøker hvordan teori utvikles og brukes i empirisk praksis og du skal lære å utvikle og anvende teorier og begreper i selvstendige – og kreative – analyser.

Kurset har en vitenskapsteoretisk komponent. Ved bruk av konkrete eksempler diskuterer det forskjellige aspekter av forholdet mellom teori og empiri, slik som forholdet mellom observasjon og teoretisering, mellom forklaring og beskrivelse, mellom generalisering og validitet og mellom vitenskapelig oppdagelse ('discovery') versus vitenskapelig verifikasjon.

Tyngdepunktet ligger likevel ikke på disse abstrakte diskusjonene, men på å gi konkrete teknikker og øvelser til bruk i egen teoretisering og oppgaveskriving. Hvordan kan man lære å se det samme lit annerledes? Finnes der 'triks' og heuristikker til hjelp ved idé-generering? Hva med bruk av

interdisiplinære analogier? Hva med metaforer? Og hva vi kan lære av kunst og litteratur? Hvordan oppøver man empirisk sensitivitet i bruk av begreper og metoder?

Kurset legger stor vekt på studentenes aktive deltakelse. Det skal legges frem 'work in progress' på studenter-konferanser og workshops, og det vil benyttes peer-feedback og gruppeøvelser.

Kurset sentrerer seg om nyere metodisk-heuristisk litteratur om teoretisering og kreativitet i sosiologisk praksis. Der leses tekster av Andrew Abbott, Howard Becker, Herbert Blumer, Richard Swedberg, samt nyere litteratur om utviklinger i såkalt "Grounded Theory", hermeneutikk og STS (Samfunns og vitenskapsstudier).

Hva lærer du?

- overblikk over den eksisterende litteratur i teoretisering og i de sentrale diskusjonene på feltet
- kreativitetsfremmende teknikker og øvelser i forbindelse med teoretisering og trening i forskjellige måter å bruke teori på i forskjellige tradisjoner
- å kunne gjenkjenne ulike typer teoretiske anvendelser i empiriske analyser og andre tekster
- å kunne formulere egne teoretiske forklaringer, forståelser og beskrivelser
- å kunne vurdere teoretiske forklaringer, forståelser og beskrivelser

Forkunnskaper

Forutsetter: SOS1004 og SOS1100.

Anbefalte forkunnskaper: SVMET1010 og SOSGEO1120.

Vedtaksforslag

Programrådet vedtar opprettelsen av SOS1100 – Sosiologisk teori, med oppstart høsten 2021.

Programrådet vedtar opprettelsen av SOS2000 – Sosiologisk teoretisering, med oppstart høsten 2022.